

การศึกษาสมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้ตำรวจ

ANALYSIS OF NICKNAMES GIVEN TO POLICE OFFICERS BY THE MEDIA

ทรงยศ บัวเพื่อน¹

Songyot Buaphuen

Article History

Received: 17-01-2024; Revised: 14-02-2024; Accepted: 18-02-2024

<https://doi.org/10.14456/issc.2024.28>

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาสมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้ตำรวจ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้ตำรวจ และเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบในการตั้งสมญานามให้ตำรวจในปี พ.ศ. 2566 เป็นการวิจัยเอกสาร (Document Research) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน 2 ฉบับ ได้แก่ ไทยโพสต์ และ ไทยรัฐ โดยศึกษาช่วงระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2566 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2566

ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบในการสร้างสมญานาม 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบแรก ชื่อเล่น ประกอบด้วย 6 สมญานาม ได้แก่ 1) “ต่อ เฟรนลี่” 2) “โจ๊ก รอดได้” 3) “หลวงโตดปราบยา” 4) “บ๊องรอกัดไม่ปล่อย” 5) “ที่สุดของแจ้” และ 6) “เซอร์ลือคนพ” องค์ประกอบที่สอง คือ พฤติกรรม ประกอบด้วย 5 สมญานาม ได้แก่ 1) “เพชรฆาตโจรไซเบอร์” 2) “มือปราบกังฉิน” 3) “โคนันนครบาล” 4) “สุภาพบุรุษสีกาก็” และ 5) “จ้าว แข็งโป๊ก”

คำสำคัญ: สมญานาม; สื่อมวลชน; ตำรวจ

ABSTRACT

This research, titled ‘Studying of Nicknames Given to Police Officers by the Media,’ with the objectives of examining the nicknames given to police officers by the media and analyzing the elements involved in naming these officers in 2023. It is Document Research, The researcher collected data from two Thai daily newspapers, Thai Post and Thai Rath, covering the period from December 1, 2023, to December 31, 2023.

¹รศ.ดร. ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Assoc.Prof.Dr., Department of Communication Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences Burapha University.

E-mail: songyot_b@yahoo.com *First Author

The study's results:

Revealed two elements commonly used in creating these nicknames. The first element involves the use of the officers' familial nicknames, encompassing six specific nicknames: 'ต่อ เฟรนด์ลี่' (Tor Friendly), 'โจ๊ก รอได้' (Jok Waitable), 'หลวงโดดปราบยา' (Luang Dod Drug Buster), 'บิ๊กอรรถกั๊ตไม่ปล่อย' (Big Auth Never Let Go), 'ที่สุดของแจ้' (The Best of the Jae), and 'เชอร์ล็อกคนพ' (Sherlock Nop). The second element involves the officers' behaviors, and the corresponding nicknames include 'เพชฌฆาตโจรไซเบอร์' (Cyber Criminal Assassin), 'มือปราบกังฉิน' (Corrupt Cop Buster), 'โคนันนครบาล' (Metropolitan Conan), 'สุภาพบุรุษสีกากี' (Gentleman in Khaki), and 'จ้าว แข็งโป๊ก' (Chao Hard Boiled)."

Keywords: Nicknames; Media; Police office

1. บทนำ

“สมญานาม” เป็นชื่อที่ตั้งให้กับบุคคล หรือคณะบุคคลโดยไม่ใช้ชื่อจริง ผู้ตั้งสมญานามอาจตั้งมาจากบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้น หรือตั้งจากการแสดงออกของบุคคลที่ถูกตั้งสมญานาม ส่วนใหญ่สื่อมวลชนจะตั้งสมญานามให้กับบุคคลที่มีชื่อเสียง มีอำนาจ ซึ่งส่วนมากบุคคลเหล่านั้นจะอยู่ในสถานภาพที่สูงกว่าคนทั่วไป เช่น การตั้งสมญานามให้กับนักการเมือง การตั้งสมญานามให้กับนักกีฬา การตั้งสมญานามให้ศิลปินดาราศาและบุคคลในแวดวงบันเทิง เป็นต้น สมญานามที่ตั้งให้บุคคลใดนั้นมักจะเกี่ยวข้องกับ “บุคลิกลักษณะ” หรือการแสดงบทบาทของบุคคลนั้น ผู้ตั้งสมญานามอาจนำเอา “ชื่อจริง” หรือ “ชื่อเล่น” ของบุคคลนั้นมารวมเข้ากับพฤติกรรมและการแสดงบทบาทของผู้ถูกตั้งสมญานามก็ได้ โดยเลือกสรรถ้อยคำมาประกอบกัน

ในแต่ละปี สมาคมผู้สื่อข่าวและช่างภาพอาชญากรรมแห่งประเทศไทยจะตั้งสมญานามให้กับตำรวจ โดยเฉพาะผู้บริหารสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้สื่อข่าวและช่างภาพอาชญากรรมเป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทรายงานข่าวสารสู่สาธารณชน โดยเฉพาะข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวและการแสดงบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ข่าวสารที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวันจึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของประชาชน ดังที่ ทรงยศ บัวเฟื่อน (2553) ระบุว่า สื่อมวลชนมีบทบาทนำเสนอข่าวสาร (To Provide Information) ให้กับคนในสังคม นอกจากบทบาทในการนำเสนอข่าวสารแล้ว สื่อมวลชนยังมีบทบาทนำเสนอความคิดเห็น หรืออธิบายความหมายของเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าวในรูปแบบต่าง ๆ อีกด้วย เช่น บทความ บทบรรณาธิการ บทวิจารณ์ สกู๊ป เป็นต้น การที่สื่อมวลชนตั้งสมญานามให้ตำรวจถือเป็นกลวิธีการใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวสารที่สร้างความเข้าใจ สนุกสนาน ให้แก่ผู้รับสาร ซึ่งสื่อมวลชนจะคัดเลือกตำรวจที่มีผลงานโดดเด่นในแต่ละปีมาตั้งสมญานามและเผยแพร่สู่สาธารณชน การตั้งสมญานามให้กับตำรวจจึงเป็นสีสันวาทีกรรมที่สื่อมวลชนเล่นกับภาษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างสีสันในการรายงานข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการตำรวจให้สาธารณชนได้รับรู้ในรูปแบบที่น่าสนใจกว่าการรายงานข่าวทั่วไป

ศิริรัตน์ ศิริเพ็ญ (2559) ระบุว่า นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์ต่างประเทศ คือ โซซูร์ (Saussure, 1986, p. 10) กล่าวว่า เมื่อผู้รับสารรับรู้ “คำ” หรือ “ข้อความ” จากผู้ส่งสารแล้ว ผู้รับสารบุคคลนั้นจะเชื่อมโยง “คำ” หรือ “ข้อความ” ที่รับรู้เข้ากับ “มโนทัศน์” ของเขา ทำให้เกิดความหมายของ “คำ” ตามความเข้าใจของผู้รับสารบุคคลนั้น นั้นหมายความว่า เมื่อผู้รับสารแต่ละคนรับรู้ “คำ” หรือ “ข้อความ” ใด ๆ ก็จะได้ความหมาย “คำ” หรือ “ข้อความ” นั้นแตกต่างกันไป คำกล่าวนี้อสอดคล้องกับ ออเด้น และ ริชาร์ด (Orden and Richards, 1989, p. 11) ที่ระบุว่า “คำ” หรือ “ข้อความ” นั้นก็คือ “สัญลักษณ์ทางภาษา” (Symbol) ประการหนึ่งที่ใช้ภาษา กล่าวถึง เมื่อบุคคลได้รับรู้ “คำ” ๆ หนึ่ง บุคคลนั้นจะโยง “คำ” ไปยังความคิดของเขา เพื่อสร้างความหมายขึ้นมาตามทัศนะของเขา

งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาสมณานามที่สื่อมวลชนตั้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย กล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการศึกษาการสร้าง “คำ” และ “ข้อความ” ที่สมาคมผู้สื่อข่าวและช่างภาพอาชญากรรมแห่งประเทศไทย ตั้งสมณานามให้กับนายตำรวจ ซึ่งการนำเสนอข่าวสารในประเด็นนี้จะเกี่ยวข้องกับ “การรับรู้” และ “การตีความหมาย” ของคนในสังคม ทำให้ผู้รับสารเข้าใจการแสดงบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งระดับบุคคลและเข้าใจบทบาทของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่าในปี พ.ศ. 2566 นั้น สมาคมผู้สื่อข่าวและช่างภาพอาชญากรรมแห่งประเทศไทย ตั้งสมณานามให้กับตำรวจบุคคลใดบ้าง แต่ละบุคคลนั้นได้รับสมณานามว่าอย่างไร แบ่งออกตามหมวดหมู่องค์ประกอบการจัดสมณานามอย่างไร และสื่อมวลชนอธิบายความหมายหรือบอกที่มาของสมณานามของตำรวจแต่ละคนว่าอย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมณานามที่สื่อมวลชนตั้งให้ตำรวจในปี พ.ศ.2566 ที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบในการตั้งสมณานามให้ตำรวจในปี พ.ศ. 2566

3. การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมซึ่งเป็นงานวิจัยและบทความวิจัยเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนที่ตั้งสมณานามให้กับบุคคลที่มีชื่อเสียงว่ามีดังต่อไปนี้

งานชิ้นแรกเป็นของศราวุธ หล่อดี และ พิภูล แก้ว ภาษร (2013) ศึกษาเรื่อง “ประเภทที่มาและรูปแบบการสร้างฉายาดาราไทย พ.ศ. 2553-2561” คณะผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ เพื่อวิเคราะห์ประเภทที่มาและรูปแบบการสร้างฉายาดาราไทย ในปี พ.ศ.2553-2561 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ฉายาของดาราไทยที่ศึกษามีทั้งหมด 8 ประเภท ได้แก่ 1) พหุติกรรม 2) การแสดงหรืออาชีพ 3) คำบอกลักษณะ 4) ชื่อ 5) ผลงาน 6) ภูมิลำเนา 7) สถานภาพ และ 8) อวัยวะ ด้านประเภทของที่มาของฉายาที่พบมากที่สุดคือ พหุติกรรม แสดงให้เห็นว่าฉายาของดาราไทยส่วนใหญ่มาจากพหุติกรรมของผู้ที่เป็นดาราเอง รองลงมาคือ มาจากคำบอกลักษณะของดาราแต่ละคน ลำดับถัดมาคือ มาจากการแสดงหรือบทบาทการแสดงของดาราบุคคลนั้น ส่วนประเภทที่มาของฉายาที่พบน้อยที่สุดคือ การตั้งฉายาจากภูมิลำเนาและอวัยวะ

งานชิ้นต่อมาเป็นของ ทรงยศ บัวเผื่อน และ นนทชา คัยนันท์ (2562) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์สมณานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา” ผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ เพื่อศึกษาสมณานามของคนกีฬาที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน และ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบในการสร้างสมณานามคนกีฬาในปี พ.ศ. 2561 ที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า สื่อมวลชนตั้งสมณานามให้กับคนกีฬา จำนวน 11 คน แบ่งตามองค์ประกอบในการสร้างสมณานามได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ชื่อเล่น มี 1 สมณานาม คือ “เจ็บบจอมแฉ” 2. พหุติกรรม มี 4 สมณานาม ได้แก่ 1) “ฮีโร่ของชาวโลก” 2) “ไซด์ไลน์ไม่เอาใคร” 3) “ปิดทองหลังเวที” และ 4) “สังเวียนใหม่ไฉไลกว่าเดิม” 3. ลักษณะเฉพาะตัว มี 6 สมณานาม ได้แก่ 1) “ก้านเหล็กร้อยล้าน” 2) “IOCหญิงแกร่งแรงจริง” 3) “ม้าคะนองก้องหัวหมาก” 4) “ยกล้อผงดแชมป์” 5) “ลิ่งน้อยสอยรางวัล” และ 6) “ยอดมวยไทยไร้พ่าย”

งานชิ้นต่อมาเป็นของ วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ (2559) ศึกษาเรื่อง “หยิกแถมหยอก: สมณานามดาราไทยกับการเล่นทางภาษาของสื่อมวลชน” ผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ตั้งสมณานามดาราไทย และบทบาทหน้าที่ของสมณานามดาราไทย ในช่วง พ.ศ. 2553-2557 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย มีกลวิธีทางภาษาที่ใช้ตั้งสมณานามให้ดาราไทย แบ่งได้ 3 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีแรก การเล่นเสียงสัมผัส กลวิธีที่สอง การเล่นคำและสำนวน และกลวิธีที่สาม คือ การเล่นคำกับความหมาย ส่วนบทบาทหน้าที่ของสมณานามที่ผู้สื่อข่าวบันเทิงตั้งให้กับดารานั้น สรุปได้ 3 บทบาท ได้แก่

บทบาทแรก สมณานามที่มีบทบาทใช้อธิบายลักษณะเด่นของดาราที่ถูกตั้งสมณานามโดยใช้ถ้อยคำน้อยแต่กินความมาก บทบาทที่สอง สมณานามที่มีบทบาทวิพากษ์วิจารณ์ดาราทางอ้อมทั้งทางด้านรูปลักษณ์ ภาพลักษณ์ พฤติกรรม และ บทบาทที่สาม สมณานามที่มีบทบาทสร้างอารมณ์ขันและสร้างความบันเทิง

งานชิ้นต่อมาเป็นของ พิศนัย บุญมา (2560) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์สัญลักษณ์ของนักกีฬาในภาพยนตร์โฆษณาไทย” ผู้ศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ เพื่อศึกษาสัญลักษณ์ และวิเคราะห์การประกอบสร้างความหมายเชิงสัญลักษณ์ของนักกีฬาในภาพยนตร์โฆษณาไทย ผลการศึกษาพบว่า ภาพยนตร์โฆษณาแต่ละเรื่องจะใช้รูปแบบเนื้อหาโฆษณามากกว่า 1 รูปแบบ บุคลิกภาพเฉพาะบุคคลของนักกีฬา ถูกนำมาใช้ในการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์มากที่สุด โดยนำมาเชื่อมโยงกับ “ผลิตภัณฑ์” หรือ “บริการ” ที่นำมาโฆษณา โดยเฉพาะในการสื่อสารถ่ายทอดความหมายด้านประโยชน์การใช้งานของผลิตภัณฑ์ ส่วนบุคลิกภาพของนักกีฬา และท่าทางในการเล่นกีฬา ถูกนำมาใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับประเภทของสินค้าและบริการ ในการคัดเลือกนักกีฬามาโฆษณาสินค้าและบริการ จะคัดเลือก เอนักกีฬาที่มีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จในกีฬาประเภทนั้น ๆ มาเป็นผู้แสดงหลัก ส่วนการสื่อความหมายโดยนัยนั้น สื่อให้เห็นถึงความแข็งแรง ความมุ่งมั่นทุ่มเทให้กับการฝึกซ้อมกีฬา การเล่นกีฬา ความพยายามที่จะประสบความสำเร็จ รวมถึงความมีเสน่ห์ทางเพศที่ถูกนำมาใช้ในการสื่อความหมาย

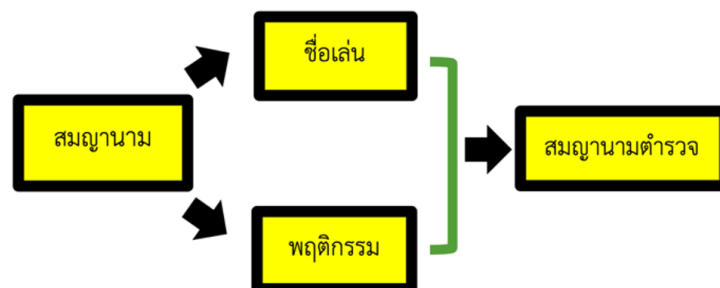
บทสังเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรม

งานของศรารุช และ พิกุลแก้ว (2019) ศึกษาประเภทที่มาและรูปแบบการสร้างฉายาดาราไทย ผลการศึกษาพบที่มาของฉายา ได้แก่ พฤติกรรม การแสดงหรืออาชีพ คำบอกลักษณะ ชื่อ ผลงาน ภูมิปัญญา สถานภาพ อวัยวะ ที่มาของฉายาที่พบมากที่สุด คือ ฉายาที่มาจากพฤติกรรมของดาราเอง ส่วนงานของ ทรงยศ และ นนทชา (2562) เป็นการวิเคราะห์สมณานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา โดยกำหนดตัวแปรการศึกษาไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) ชื่อเล่น 2) พฤติกรรม และ 3) ลักษณะเฉพาะตัว งานของวุฒินันท์ (2559) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของสมณานามที่ผู้สื่อข่าวบันเทิงตั้งให้กับดาราไทย บทบาทที่พบได้แก่ บทบาทอธิบายลักษณะเด่นของดารา บทบาทวิพากษ์วิจารณ์ดาราทางอ้อมในด้าน พฤติกรรม รูปลักษณ์ ภาพลักษณ์ และบทบาทสร้างอารมณ์ขัน ส่วนงานของ พิศนัย (2560) กล่าวถึงการนำบุคลิกภาพของนักกีฬามาใช้ในการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับ “ผลิตภัณฑ์” ที่นำมาโฆษณา ด้วยการสื่อความหมายในด้านประโยชน์การใช้งานของผลิตภัณฑ์ โดยสื่อให้เห็นถึงความแข็งแรง ความมุ่งมั่นทุ่มเทให้กับการฝึกซ้อม กีฬานำมาสู่ความสำเร็จ ผู้วิจัยได้นำเอาองค์ประกอบในการสร้างสมณานามของนักวิชาการดังกล่าวมากำหนดเป็นตัวแปรในการศึกษา ประกอบด้วย “ชื่อเล่น” และ “พฤติกรรม” ดังกรอบแนวคิดการวิจัย

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิด

5. ระเบียบวิธีวิจัย

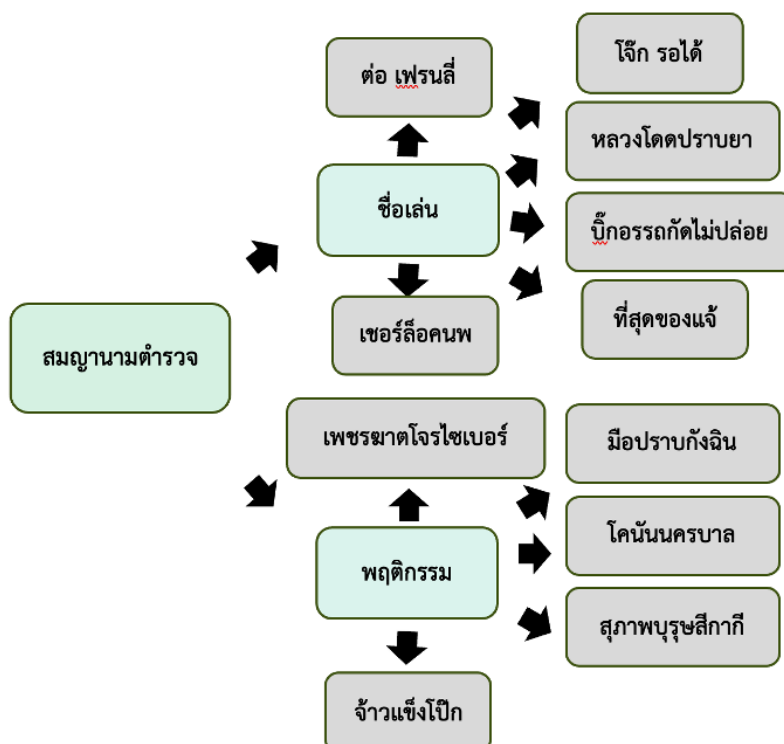
การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์สมณานามที่สื่อมวลชนตั้งให้ตำรวจ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Document Research) จากหนังสือพิมพ์รายวันที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของสมาคมผู้สื่อข่าวและช่างภาพอาชญากรรมแห่งประเทศไทย ที่ตั้งสมณานามให้กับตำรวจในปี พ.ศ. 2566 โดยการใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม (Quantitative Newspaper) 1 ชื่อฉบับ และหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (Qualitative Newspaper) 1 ชื่อฉบับ หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมที่เลือกมาศึกษา คือ ไทยรัฐ ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพที่เลือกมาศึกษา คือ ไทยโพสต์ โดยยึดองค์ประกอบการสร้างสมณานามและการสื่อความหมายตามแนวทางที่ทรงยศ บัวเผื่อน และ นนทชา คัยนันท์ (2561) ศึกษาไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศราวุธ หล่อดี และ พิกุลแก้ว กาษร (2557) ที่ใช้องค์ประกอบ พฤติกรรม และ ชื่อของดาราไทยมาตั้งสมณานาม ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยนำเอาผลการศึกษาที่พบมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจากงานวิจัยอื่น เปรียบเทียบผลการศึกษาจากวรรณกรรมที่กล่าวถึงประเด็นดังกล่าว และตรวจสอบการนำเสนอผลการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

6. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สมณานามที่สมาคมผู้สื่อข่าวและช่างภาพอาชญากรรมแห่งประเทศไทยตั้งให้กับตำรวจในปี พ.ศ. 2566 เป็นไปดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2

แสดงสมณานามตำรวจ

จากภาพที่ 2 สมาคมผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมแห่งประเทศไทย ตั้งสมณานามให้กับตำรวจในปี พ.ศ.2566 ไว้ 11 ท่าน แบ่งตามองค์ประกอบการสร้างสมณานามได้ 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก ชื่อเล่น ประเด็นที่สอง พฤติกรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ชื่อเล่น

สื่อมวลชนตั้งสมณานามตามองค์ประกอบ “ชื่อเล่น” ของตำรวจ จำนวน 6 ท่าน พร้อมอธิบายที่มาของสมณานามดังกล่าวประกอบด้วย

1.1.1 “ต่อ เฟรนด์ลี”

พล.ต.อ. ต่อศักดิ์ สุขวิมล ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้รับสมณานาม “ต่อ เฟรนด์ลี” เนื่องจากเป็นนายตำรวจที่มีอุปนิสัยเรียบง่าย ไม่ถือเนื้อถือตัว คนทั่วไปสามารถเข้าพบได้ง่าย วางตัวเป็นกันเองกับลูกน้อง บ่อยครั้งที่เห็น พล.ต.อ. ต่อศักดิ์ นั่งร่วมวงกินข้าว กินก๋วยเตี๋ยวกับผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเฉพาะเมื่อออกตรวจเยี่ยมกำลังพลตามโรงพักที่อยู่ห่างไกล พล.ต.อ. ต่อศักดิ์ เป็นนายตำรวจที่มุ่งเน้นสร้างสวัสดิการให้กับลูกน้อง เป็นคนที่เสมอต้นเสมอปลาย จึงเป็นที่รักของลูกน้อง

1.1.2 “โจ๊ก รอดได้”

พล.ต.อ. สุรเชษฐ์ หักพาล ได้รับสมณานามว่า “โจ๊ก รอดได้” หากเอ่ยถึงชื่อ พล.ต.อ. สุรเชษฐ์ หักพาล หรือ “บ๊ิวก๊อ” น้อยคนนักที่จะไม่รู้จัก ด้วยฝีมือการทำงานที่ปรากฏต่อสายตาประชาชน ประกอบกับอายุราชการที่ยังเหลืออีกหลายปี ทำให้ถูกคาดการณ์ว่านายตำรวจคนนี้มีสิทธิ์จะก้าวขึ้นเป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สื่อมวลชนสายตำรวจวิเคราะห์ว่าหากไม่มีอะไรสะดุด ในปี พ.ศ. 2567 พล.ต.อ. สุรเชษฐ์ จะกลายเป็นผู้อาวุโสอันดับ 1 ทันที อีกทั้งเจ้าตัวก็เคยให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชนว่าตนเองรอดได้ใครอยากเป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติก็ไปก่อน จึงเป็นที่มาของสมณานาม “โจ๊ก รอดได้”

1.1.3 “หลวงโตดปราบยา”

พล.ต.ท. ภาณุรัตน์ หลักบุญ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจ ได้รับสมณานามว่า “หลวงโตดปราบยา” เนื่องจากท่านมีชื่อเล่นว่า “หลวง” เป็นนายตำรวจที่เก่งทั้งงานบู๊และงานบุ๋น ท่านเป็นนายตำรวจคนเดียวในระดับผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ให้ดูแลงานครบทุกหน้างานและทุกมิติ ทั้งงานด้านสืบสวน สอบสวน งานป้องกันและปราบปราม งานด้านความมั่นคงและกิจการพิเศษ ที่ผ่านมา พล.ต.ท. ภาณุรัตน์ ได้นำกำลังตำรวจระดมกวาดล้างอาชญากรรมและยาเสพติด ขยายผลจับกุมผู้ซื้อและผู้จำหน่ายยาได้จำนวนมาก จนได้รับการเสนอชื่อกระโดดข้ามห้วยเป็นข้าราชการพลเรือน ตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) จึงเป็นที่มาของสมณานาม “หลวงโตดปราบยา”

1.1.4 “บ๊ิกรรกกัดไม่ปล่อย”

พล.ต.ท. ไตรรงค์ ผิวพรรณ ผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ (ผบช.สพฐ.ตร) ได้รับสมณานามว่า “บ๊ิกรรกกัดไม่ปล่อย” เนื่องจากท่านมีชื่อเล่นว่า “อรรถ” ที่ผ่านมามีเคยเป็นหัวหน้าทีมคลี่คลายคดี “ปริญญ์ พานิชภักดิ์” อดีตรองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ที่ตกเป็นผู้ต้องหาคดีกระทำอนาจารบุคคลอายุเกินกว่า 15 ปี 2 คดี และคดีข่มขืนกระทำชำเราอีก 1 คดี พล.ต.ท. ไตรรงค์ ทำคดีอย่างตรงไปตรงมา ไม่เลือกปฏิบัติ ถึงแม้ผู้ถูกกล่าวหาจะมีตำแหน่งใหญ่ก็ตาม ช่วงในรอบปีที่ผ่านมาท่านทำผลงานไว้มากมาย โดยเฉพาะการแกะคดีไล่ล่าเครือข่ายพนันออนไลน์แบบถอนรากถอนโคน จากผลงานของท่าน สื่อมวลชนจึงตั้งสมณานามให้ว่า “บ๊ิกรรกกัดไม่ปล่อย”

1.1.5 “ที่สุดของแจ้”

พล.ต.ท. จิรสันต์ แก้วแสงเอก ผู้บังคับบัญชาตำรวจภูธรภาค 1 (ผบช. ภ.1) ได้รับสมณานามว่า “ที่สุดของแจ้” เนื่องจากท่านมีชื่อเล่นว่า “แจ้” เป็นนายตำรวจที่มีบุคลิกภาพสุ่ม นุ่มลึก มีรอยยิ้มและสมองเป็นอาวุธ ประกอบกับสไตร์การทำงานที่ท่านคลุกคลีตีฝุ่นเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา ยามว่างท่านมักจะลงพื้นที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับประชาชน เป็นรองผู้บัญชาการ

ตำรวจนครบาล (ผบ.น.) ยาวนานถึง 5 ปี ทุกครั้งที่มีการแต่งตั้งนายตำรวจ พล.ต.ท. จิรสันต์ ถูกคาดหวังว่าจะได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้บัญชาการตำรวจ เนื่องจากท่านจะเกษียณอายุราชการในปี พ.ศ. 2567 ในที่สุดท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 1 จึงเป็นที่มาของสมญานาม “ที่สุดของแจ้”

1.1.6 “เซอร์ลือคนพ”

พล.ต.ต. นพศิษฐ์ พูลสวัสดิ์ รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (รอง ผบ.น.) ได้รับสมญานามว่า “เซอร์ลือคนพ” ท่านเป็นนักสืบยุค 5 จี มีประสบการณ์ในการทำงานเส้นทางนักสืบมายาวนาน มีผลงานเป็นที่ยอมรับจากประชาชน ท่านได้ถ่ายทอดวิชานักสืบให้กับนักสืบรุ่นหลังมาโดยตลอด ที่ผ่านมากลางคั้งตัวมาอยู่ในชุดทีมคลี่คลายคดี “น้องชมพู” เพื่อสืบหาตัวผู้ก่อเหตุจนนำมาสู่ศาลชั้นต้นสั่งจำคุกนายไชยพล วิภา หรือ “ลุงพล” เป็นเวลา 20 ปี ด้วยฝีมือลายมือเป็นที่ประจักษ์ ทำให้ชื่อของ พล.ต.ต. นพศิษฐ์ ติดทำเนียบเป็นนักสืบชั้นครูของวงการตำรวจไทย เทียบคลี่ยนักสืบชื่อดังในภาพยนตร์ “เซอร์ลือโฮล์ม” สื่อมวลชนจึงตั้งสมญานามให้ พล.ต.ต. นพศิษฐ์ ว่า “เซอร์ลือคนพ”

1.2 พฤติกรรม

สื่อมวลชนตั้งสมญานามให้ตำรวจ โดยตั้งตามองค์ประกอบ “พฤติกรรม” จำนวน 5 ท่าน พร้อมอธิบายที่มาของสมญานามดังกล่าว ประกอบด้วย

1.2.1 “เพชรฆาตโจรไซเบอร์”

พล.ต.ท. วรวัฒน์ วัฒนนครบัญชา ผู้บัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ผบ.สอท.) เรียกกันทั่วไปว่า “ตำรวจไซเบอร์” ได้รับสมญานามว่า “เพชรฆาตโจรไซเบอร์” เนื่องจากเป็นนายตำรวจที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม ที่ผ่านมามีนำกำลังขุนพลไซเบอร์ออกปราบปรามเหล่าคนร้ายที่หลอกลวงคนอื่นผ่านสื่อออนไลน์ จับกุมกลุ่มแก๊งคอลเซ็นเตอร์ รวมถึงบุกเข้าจับกุมคนที่เปิดเว็บพนันออนไลน์ที่กำลังสร้างปัญหาให้กับสังคม ทุกครั้งที่มีการปฏิบัติการ พล.ต.ท. วรวัฒน์ จะลงพื้นที่คุมงานด้วยตนเอง ขณะเดียวกันได้มุ่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้เท่าทันกลโกงต่าง ๆ ที่คนร้ายใช้หลอกลวงคนในสังคม จึงเป็นที่มาของฉายา “เพชรฆาตโจรไซเบอร์”

1.2.2 “มือปราบกังฉิน”

พล.ต.ต. จรุงเกียรติ ปานแก้ว รองผู้บัญชาการสอบสวนกลาง ได้รับสมญานามว่า “มือปราบกังฉิน” มีที่มาจากท่านได้ชื่อว่าเป็นมือปราบที่ไม่เคยเกรงกลัวอิทธิพลใด ๆ ที่ผ่านมามีได้แสดงให้เห็นถึงการทำงานที่ตรงไปตรงมา จับข้าราชการระดับสูงที่ประพฤติทุจริต เรียกรับสินบนมาดำเนินคดีหลายราย ล่าสุดเป็นผู้นำทีมเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุมนายกเทศมนตรีตลิ่งชัน จัหวัดอุทัยธานี ลูกเขย นาย ชาดา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในข้อหาร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานเรียกรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบ และร่วมกันเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต สื่อมวลชนจึงตั้งสมญานามให้ท่านว่า “มือปราบกังฉิน”

1.2.3 “โคนันนครบาล”

พล.ต.ต. อธิเดช ธรรมสุธีร์ ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ผบก.สส.บ.น.) ได้รับสมญานามว่า “โคนันนครบาล” เป็นนายตำรวจที่มีฝีมือระดับตำนานในด้านการสืบสวนสอบสวน ผ่านการฝึกฝนงานด้านสืบสวนสอบสวนมากมาย มีผลงานโดดเด่นด้านการสืบสวนเทียบชั้นครู ที่ผ่านมามีท่านตามเช็กบิลปิดคดีสำคัญมาแล้วหลายคดี ล่าสุดนำกำลังตำรวจเข้าจับกุมคนร้ายก่อเหตุยิงครูเจี๊ยบ – น้องหยอด ได้สำเร็จ สื่อมวลชนจึงตั้งสมญานามให้ท่านว่า “โคนันนครบาล”

1.2.4 “สุภาพบุรุษสีกาก็”

พล.ต.อ. รอย อิงคไพโรจน์ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้รับสมญานามว่า “สุภาพบุรุษสีกาก็” ท่านเป็นนายตำรวจที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ มีฝีมือลายมือในการทำงาน ผ่านงานตำรวจมาทุกระดับงาน ไม่ว่าจะเป็นงานปราบปราม งานสืบสวน งานด้านความมั่นคง ท่านเป็นรองผู้บัญชาการตำรวจที่อาวุโสอันดับ 1 ในการแต่งตั้งผู้บัญชาการตำรวจ คนที่ 13 และคนที่ 14 (ผบ.ตร. คนที่

14 คือ พล.ต.อ.ต่อศักดิ์ สุขวิมล) ที่ผ่านมา พล.ต.อ. รอย มีล้นเป็นตัวแทนตั้งแก่อัยการตรวจสอบการตำรวจแห่งชาติ ถึง 2 ครั้ง แต่สุดท้ายก็ต้องผิดหวัง เมื่อไม่ได้รับการเสนอชื่อเป็นอัยการตรวจสอบการตำรวจ ท่านก็หันหน้ากลับมาทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีแม้แต่จะฟ้องร้องหรือทวงสิทธิ์แต่อย่างใด สื่อมวลชนจึงตั้งสมญานามให้ท่านว่า “สุภาพบุรุษสีากิ”

1.2.5 “จ้าว แข็งโป๊ก”

พล.ต.ท. ธิติ แสงสว่าง อัยการตรวจสอบการตำรวจนครบาล ได้รับสมญานามว่า “จ้าว แข็งโป๊ก” มีที่มาจากท่านเป็นนายตำรวจที่มีฝีมือเยี่ยมเป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม ได้ชื่อว่าเป็นตำรวจตงฉิน ยอมหักไม่ยอมงอ และไม่ยอมรามือให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาที่ประพฤติตัวออกนอกกรอบนอกทาง เคร่งครัดเรื่องการปราบยาเสพติด บ่อนการพนัน สถานบริการที่ผิดกฎหมาย จากการแต่งตั้งอัยการตรวจสอบการตำรวจที่ผ่านมา หลายคนคาดว่า พล.ต.ท. ธิติ อาจต้องถูกย้าย หรือถูกขยับขึ้นไปเป็นผู้ช่วยอัยการตรวจสอบการตำรวจแห่งชาติ ทว่าท่านยังสามารถรักษาแก่อัยการตรวจสอบการตำรวจนครบาล (น. 1) ไว้ได้อย่างเหนียวแน่น จึงเป็นที่มาของสมญานาม “จ้าว แข็งโป๊ก”

7. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้ตำรวจ” ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมตั้งสมญานามให้ตำรวจในปี พ.ศ. 2566 โดยแบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบแรก การตั้งสมญานามจาก “ชื่อเล่น” ของตำรวจ พบ 6 สมญานาม ได้แก่ 1) “ต่อ เฟรนลี่” 2) “โจ๊ก รอดได้” 3) “หลวงโตดปราบยา” 4) “บิกอร์รถกั๊ตไม่ปล่อย” 5) “ที่สุดของแจ้” และ 6) “เซอร์ลือคนพ” องค์ประกอบที่สอง ผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมนำ “พฤติกรรม” ของตำรวจมาตั้งสมญานาม พบ 5 สมญานาม ได้แก่ 1) “เพชรฆาตโจรไซเบอร์” 2) “มือปราบกังฉิน” 3) “โค่นนนครบาล” 4. สุภาพบุรุษสีากิ และ 5) “จ้าว แข็งโป๊ก” ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ หล่อดี และ พิกุลแก้ว กวาช (2562) ที่ศึกษาเรื่อง “ประเภทที่มาและรูปแบบการสร้างฉายาดาราไทย พ.ศ. 2553-2561” ซึ่ง ศราวุธ และ พิกุลแก้ว พบว่า สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงได้ตั้งฉายาให้กับดารไทย แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก ตั้งจากพฤติกรรมการแสดงออกของดารา รูปแบบที่สอง ตั้งจากบทบาทการแสดงของดารา นอกจากนี้ ผลจากงานวิจัยชิ้นนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ (2559) ที่ศึกษาเรื่อง “หยิกแถมหยอก: สมญานามดารไทยกับการเล่นทางภาษาของสื่อมวลชน” ซึ่ง วุฒินันท์ พบว่า ผู้สื่อข่าวบันเทิงได้ตั้งสมญานามให้กับดารไทย แบ่งออกได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบแรก ตั้งจากลักษณะเด่นของดารา องค์ประกอบที่สอง ตั้งจากพฤติกรรมและภาพลักษณ์ของดารา องค์ประกอบที่สาม ตั้งจากบทบาทที่ดาราบุคคลนั้นสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชม จากผลการวิจัยของนักวิชาการที่ระบุข้างต้น จะเห็นได้ว่าการตั้งสมญานามให้กับบุคคลสำคัญนั้น ส่วนใหญ่ผู้ตั้งสมญานามจะนำเอาองค์ประกอบ “พฤติกรรม” หรือ “การแสดงออกของบุคคล” มาตั้งสมญานาม ทว่า ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมใช้ “ชื่อเล่น” ของตำรวจมาตั้งเป็นสมญานาม ในขณะเดียวกัน ได้ใช้ “พฤติกรรม” ของเจ้าหน้าที่ตำรวจมาตั้งสมญานามด้วย กล่าวได้ว่า เป็นการนำเอาทั้งชื่อเล่นและพฤติกรรมมารวมเข้าด้วยกัน จากนั้นนำมาตั้งสมญานามให้กับตำรวจ เช่น สมญานาม “ต่อ เฟรนลี่” ที่กล่าวถึงชื่อเล่นของ พล.ต.อ. ต่อศักดิ์ สุขวิมล และพฤติกรรมการแสดงออกของท่านที่เป็นคนไม่ถือเนื้อถือตัว วางตัวเป็นกันเองกับลูกน้อง เป็นต้น

2. เมื่อพิจารณาจากสมญานามที่ผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมตั้งให้กับตำรวจในปี พ.ศ. 2566 จะพบว่า สื่อมวลชนตั้งสมญานามจาก “ชื่อเล่น” 6 สมญานาม เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้ง 6 สมญานามมีความหมายในทิศทางบวกทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมมีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในทิศทางที่ดี มองการทำงานของตำรวจในทางชื่นชม ไม่ว่าจะเป็น “ต่อ เฟรนลี่” สื่อความหมายถึง พล.ต.อ. ต่อศักดิ์ สุขวิมล อัยการตรวจสอบการตำรวจแห่งชาติ ที่มีอุปนิสัยไม่ถือเนื้อถือตัว เป็นกันเองกับลูกน้องและบุคคลอื่น หรือ สมญานาม “โจ๊ก รอดได้” สื่อความหมายถึง พล.ต.อ. สุรเชษฐ์ หักพาล ที่หลายคนคาดว่าในอนาคตมีโอกาสจะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งอัยการตรวจสอบการตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และยังมีอายุราชการอีกหลายปี ซึ่ง พล.ต.อ. สุรเชษฐ์

เคยให้สัมภาษณ์ว่าใครต้องการจะเป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ก็ให้เป็นไปก่อน ส่วนตนนั้นไม่เร่งรีบที่จะเป็นผู้บัญชาการองค์กรแห่งนี้ สามารถรอได้ จึงเป็นที่มาของสมญานาม “โจ๊ก รอได้” หากพิจารณาสมญานามนี้จะเห็นว่าเป็นสมญานามที่มีความหมายในทิศทางบวก ไม่ได้แฝงไปด้วยทัศนคติด้านลบใดเลย พล.ต.อ. สุรเชษฐ์ หักพาล แต่อย่างใด หรือ สมญานาม “บิกอร์รถักไม่ปล่อย” ที่สื่อมวลชนตั้งให้กับ พล.ต.ท. ไตรรงค์ ผิวพรรณ เป็นสมญานามที่มีความหมายในทิศทางบวกเช่นเดียวกัน กล่าวได้ว่าการตั้งสมญานามให้กับตำรวจในทิศทางบวกเป็นการสร้างคุณค่าให้กับตำรวจที่ถูกตั้งสมญานาม

ความข้างต้นนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ ฟิชก์ (Fiske, 1982) ที่ระบุว่า “การสื่อสาร” กับ “การสร้างความหมาย” นั้นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่ง ฟิชก์ อธิบายว่า การที่ผู้ส่งสารได้ส่ง “สาร” ไปยังบุคคลอื่น เขาได้สร้างความหมายบางประการแฝงไปกับ “สาร” นั้นด้วย นอกจากนี้ “การสร้างความหมาย” ยังเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ “วัฒนธรรม” (Culture) ของแต่ละสังคมอีกด้วย ฟิชก์กล่าวว่า ในการส่งสารนั้นผู้ส่งสารจะใส่รหัส (Encode) “ภาษา” พร้อมทั้งให้ความหมาย “ภาษา” ที่ตนเองสื่อลงไปในสารนั้น ผู้รับสารที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียวกับผู้ส่งสารจะสามารถ “ถอดรหัส” (Decode) และตีความหมายของภาษานั้นในทิศทางเดียวกัน จะเห็นได้ว่า การที่ผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมตั้งสมญานามให้ตำรวจนั้นเป็นการ “สื่อความหมาย” ให้สาธารณชนมีทัศนคติที่ดีต่อนายตำรวจที่ถูกตั้งสมญานาม คำถามคือ เพราะเหตุใดผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมจึงตั้งสมญานามในทิศทางบวกให้กับนายตำรวจ ทำไมไม่ตั้งสมญานามที่แสดงให้เห็นถึงความบกพร่องในการกำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งที่ผ่านมาสื่อมวลชนหลายสำนักนำเสนอข่าวความต่างพร้อม มีผลพวงของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่านายตำรวจที่ถูกตั้งสมญานาม มีค่านิยมในการนับถือผู้อาวุโสเป็นทุนเดิมอยู่ โดยเฉพาะผู้อาวุโสที่มีอำนาจ มีบารมีในองค์กรตำรวจ การให้ความเคารพในความอาวุโสของข้าราชการตำรวจ และความสนิทสนมคุ้นเคยที่มีต่อกันจากการติดตามทำข่าวเกี่ยวกับองค์กรตำรวจมาต่อเนื่องยาวนาน จึงทำให้ผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมตั้งสมญานามให้กับนายตำรวจในทิศทางบวกมากกว่าที่จะตั้งสมญานามให้ในทิศทางลบ

การที่ผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมตั้งสมญานามให้ตำรวจในปี พ.ศ. 2566 ในทิศทางบวกนั้น ย่อมทำให้ประชาชนรับรู้ข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอสู่สาธารณชน สิ่งที่จะติดตามมาคือ ประชาชนมีแนวโน้มที่จะมองนายตำรวจที่ถูกตั้งสมญานามในทิศทางที่ดีตามไปด้วย ที่เป็นเช่นนี้เพราะสื่อมวลชนได้ใช้ภาษาสร้างความหมายให้กับนายตำรวจแต่ละคนในทิศทางที่ชื่นชมมากกว่าด้านลบใดเลย ไม่ว่าจะเป็น “หลวงโดดปราบยา” ที่สื่อมวลชนตั้งให้กับ พล.ต.ท. ภาณุรัตน์ หลักบุญ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจที่มีผลงานด้านการจับกุมผู้ผลิตและผู้ค้ายาเสพติดมาดำเนินคดีได้จำนวนมาก หรือสมญานาม “เซอร์ล็อกนพ” ที่สื่อมวลชนตั้งให้กับ พล.ต.ต. นพศิลป์ พูลสวัสดิ์ เป็นสมญานามที่ผู้รับสารเข้าใจถึงความสามารถในการสืบสวนของ พล.ต.ต. นพศิลป์ ที่คนในวงการตำรวจยกให้เป็นนักสืบชั้นครูเทียบเท่า “เซอร์ล็อกโฮม” ตัวละครจากนวนิยายและภาพยนตร์แนวสืบสวนที่มีความสามารถในการสืบหาตัวคนร้ายได้เก่งกาจชนิดที่เรียกได้ว่าปราดเปรื่อง เหนือไปกว่าคนทั่วไป สมญานาม “เซอร์ล็อกนพ” จึงเป็นสมญานามที่ชื่นชม พล.ต.ต. นพศิลป์ ซึ่งประชาชนรับรู้ได้จากข่าว ผู้วิจัยสรุปว่า การที่สมาคมผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมแห่งประเทศไทย ตั้งสมญานามให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในปี พ.ศ. 2566 นั้น ส่งผลดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ถูกตั้งสมญานาม ถึงแม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2566 จะมีข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมในฉันทลักษณ์ของตำรวจหลายเหตุการณ์ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นข่าวตำรวจหลายนายที่เข้าไปร่วมรับประทานอาหารที่บ้านของนายประวิณ จันทร์คล้าย หรือที่ชาวบ้านจังหวัดนครปฐมเรียกกันทั่วไปว่า “ก้านนง” ซึ่งต่อมาเกิดเหตุการณ์ลูกน้องคนสนิทของก้านนงคนดังกล่าวใช้อาวุธปืนยิง พ.ต.ต. ศิวกร สายบัว เสียชีวิตภายในบริเวณบ้านของเจ้าภาพงานเลี้ยง ถือเป็นเหตุการณ์ที่สังคมวิพากษ์วิจารณ์ดำเนินการแสดงบทบาทของตำรวจอย่างกว้างขวาง หรือกรณีเว็บไซต์ เว็บค็อพยี้ททุเดย์ (1 กุมภาพันธ์ 2566) พาดหัวข่าวว่า “ตำรวจไทยท็อปฟอร์ม ฉาวตั้งแต่ต้นปี 66” เนื้อหาระบุว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา มีข่าวฉาวในวงการตำรวจไทยเกิดขึ้นหลากหลายกรณี เช่น ตำรวจไทยรับจ้างขับรถนำขบวนในหนักทองเที่ยวเงินแลกกับเงินที่หนักทองเที่ยวจ่ายให้ 7,000 บาท และข่าวตำรวจไทยรีดไถเงินดาราสาวชาวไต้หวัน จำนวน 27,000 บาท กรณีดาราสาวพุกหรีไฟฟ้าเข้ามาในประเทศไทย และเหตุการณ์

อื้อฉาวเกี่ยวกับตำรวจไทยอีกหลายกรณีที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2566 กล่าวได้ว่าถึงแม้จะมีเหตุการณ์อื้อฉาวในวงการตำรวจถูกเผยแพร่สู่สาธารณชนอย่างต่อเนื่องก็ตาม ทว่า สมณานามของนายตำรวจที่สมาคมผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมแห่งประเทศไทย ตั้งให้กับตำรวจ 11 นายในปี พ.ศ. 2566 นั้นล้วนเป็นสมณานามที่ชื่นชมทั้งสิ้น

8. องค์ความรู้ใหม่

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้สื่อข่าวและช่างภาพข่าวอาชญากรรมตั้งสมณานามให้กับตำรวจโดยใช้ “ชื่อเล่น” รวมเข้ากับ “พฤติกรรม” นั้น จะเห็นได้ว่าแตกต่างจากองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมที่วรรณกรรมก่อนหน้านี้พบว่าการตั้งสมณานามให้กับบุคคลอื่นนั้น ตั้งจาก “ชื่อเล่น” บ้างก็ตั้งจาก “บทบาทการแสดง” บ้างก็ตั้งจาก “การแสดงออก” ของผู้ถูกตั้งสมณานาม ทว่าการวิจัยครั้งนี้สื่อมวลชนตั้งสมณานามให้ตำรวจด้วยการนำเอา “ชื่อเล่น” และ “พฤติกรรม” มาผนวกรวมเข้าด้วยกัน ดังเช่นสมณานาม “ต่อ เฟรนด์” และ “จ้าว แซ่โป๊ก”

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า สื่อมวลชนตั้งสมณานามให้ พล.ต.ท. ภาณุรัตน์ หลักบุญ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจว่า “หลวงโหดปราบยา” เนื่องจากท่านได้สร้างผลงานกวาดล้างบุคคล กลุ่มบุคคลที่ก่ออาชญากรรมในสังคมมาแล้วมากมาย อีกทั้งยังจับกุมเครือข่ายยาเสพติดมาดำเนินคดีได้จำนวนมาก จนกระทั่งท่านได้รับการเสนอชื่อให้เป็นข้าราชการพลเรือน ตำแหน่ง “เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด” ตำแหน่งนี้มีนายกรัฐมนตรียเป็นประธาน อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ผู้บริหารหน่วยงานนี้คือ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งก็คือ พล.ต.ท. ภาณุรัตน์ หลักบุญ ที่ได้รับสมณานามจากสื่อมวลชนว่า “หลวงโหดปราบยา” นั่นเอง

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สื่อมวลชนที่มีบทบาทตั้งสมณานามให้กับบุคคลอื่น อาทิ ผู้สื่อข่าวสายบันเทิง ผู้สื่อข่าวที่มีภารกิจติดตามข่าวเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภา และผู้สื่อข่าวประจำทำเนียบรัฐบาล สามารถนำเอาผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทาง หรือเป็น “ข้อคิด” ในการตั้งสมณานามให้กับบุคคลอื่นในอนาคต ดังเช่น ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าสื่อมวลชนตั้งสมณานามให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในทิศทางบวกทั้งสิ้น ทั้งที่นายตำรวจที่ถูกตั้งสมณานามเหล่านี้เป็นผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีพฤติกรรมต่างพริ้วตามที่เป็นข่าวอยู่เป็นระยะ นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้สื่อมวลชนตั้งสมณานามให้กับ “ส่วนงาน” ภายใน “องค์กรตำรวจ” เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดส่วนงานต่าง ๆ มีความประพฤติแตกต่างกันไป มีทั้งพฤติกรรมที่สมควรได้รับการชื่นชม และพฤติกรรมที่สังคมตำหนิตติเตียนตามที่ปรากฏเป็นข่าว นอกเหนือจากการตั้งสมณานามให้กับผู้บริหารตำรวจ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรตำรวจใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้ที่สนใจจะทำวิจัยเกี่ยวกับการแสดงบทบาทของตำรวจ สามารถศึกษาจากการรายงานข่าวสารของหนังสือพิมพ์รายวันได้ โดยดูจากข่าว บทความ บทบรรณาธิการ สกู๊ป ในประเด็นการแสดงบทบาทของตำรวจไทยในปี พ.ศ. 2566 หรืออาจกำหนดช่วงเวลาการศึกษาได้ เช่น ศึกษาระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2566 หรือศึกษาระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2566 เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- ทรงยศ บัวเฟื่อน และ นนทชา คัยนันท์. (2562). การวิเคราะห์สมุณานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร*, 2(1), 1-13.
- พริตต์ บัญมา. (2560). การวิเคราะห์สัญลักษณ์ของนักกีฬาในภาพยนตร์โฆษณาไทย. [การค้นคว้าอิสระปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ. (2559). หยิกแกมหยอก: สมุณานามดารไทยกับการเล่นทางภาษาของสื่อมวลชน. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 38(1), 41-55.
- ศราวุธ หล่อดี พิภูลแก้ว กษร. (2562). ประเพณีที่มาและรูปแบบการสร้างฉายาดาราไทย พ.ศ. 2553-2561. *วารสารศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่โจ้*, 7(2), 62-80.
- ศิริรัตน์ ศิริเพ็ญ. (2559). กลวิธีการสื่อความหมายและการสร้างอัตลักษณ์ของผู้บริโภคในบทโฆษณาที่อยู่อาศัยทางโทรทัศน์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริรัตน์ ศิริเพ็ญ. (2566, 1 กุมภาพันธ์). ข่าว: ดำรงใจไทยที่ออฟฟิศ ฉาวตั้งแต่ต้นปี 66. *เวิร์คพอยท์ทูเดย์*, 1.
- Fiske John. (1982). *Introduction to communication study*. Routledge.
- Orden, C.K. & Richard, I. A. (1989). *The Meaning of Meaning*. Orlando: Harcourt Brace Jovanovich, Inc.
- Saussure. (1986). *Course in General Linguistics. Translation of Cours de Linguistique Generale*. Translated by Harris, R. Peru: Open Court Publishing Company.